Chorzów, 24.08.2026

Maria Nowak

Radna Sejmiku Województwa Śląskiego

Interpelacja w sprawie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Świętochłowic i Chorzowa w związku z remediacją Stawu Kalina i hałdą odpadów poprzemysłowych

Urząd Marszałkowski
Województwa Śląskiego
Kancelaria Sejmiku

Wpł. dn. 24 -08- 2026
INT.7.0003-0230
SW-OR.ZD-00240/26

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 23 ust. 5–8 ustawy o samorządzie województwa zwracam się o przedstawienie informacji dotyczących aktualnego stanu Stawu Kalina, sąsiedniej hałdy, odcieków oraz możliwego przemieszczania się zanieczyszczeń poza obrys hałdy, w tym w kierunku terenów Chorzowa.

Regionalna Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach oceniła w marcu 2024 r., że osiągnięto efekt ekologiczny określony w decyzji z 16 maja 2016 r. uzgadniającej plan remediacji. Miasto otworzyło teren dla mieszkańców we wrześniu 2023 r.

Program funkcjonalno-użytkowy dotyczący hałdy, opracowany w maju 2024 r. i opublikowany w postępowaniu przetargowym w 2026 r., nadal określa hałdę jako silnie skażoną. Przedstawione w nim wyniki badań odcieków nazwano wstępnymi; według klasyfikacji zastosowanej w PFU badane odcieki odpowiadały V klasie, czyli wodom złej jakości. PFU wskazuje również, że awaria albo zatrzymanie podczyszczalni mogłyby spowodować wtórne zanieczyszczenie stawu oraz zagrożenie środowiskowe i zdrowotne dla mieszkańców.

Ogłoszenie dotyczące eksploatacji urządzeń w 2026 r. potwierdza funkcjonowanie pompowni głównej, drenażu opaskowego z trzema studniami głębinowymi oraz rurociągu odprowadzającego odcieki do oczyszczalni Klimzowiec przez przepompownię przy ul. Wiśniowej.

15 czerwca 2026 r. Gmina zawarła z REMEA Sp. z o.o. umowę na remediację hałdy. Według ogłoszenia o wyniku postępowania przedmiot zamówienia obejmuje m.in. trwałe wyeliminowanie negatywnego oddziaływania hałdy na środowisko, eliminację emisji zanieczyszczeń, doprowadzenie gruntów do standardów prawnych oraz utrzymanie parametrów procesu biologicznego w okresie trwałości projektu i gwarancji.[6], [9]

Według informacji mieszkańców przy stawie znajdują się tablice „Nie zbliżać się do lustra wody". W publicznie dostępnych dokumentach wskazanych poniżej nie podano urzędowej podstawy ich ustawienia. Dokumenty te nie pozwalają również rozstrzygnąć, czy zanieczyszczenia przemieszczają się poza barierę w kierunku Chorzowa. Dlatego proszę o odpowiedź na następujące pytania, w zakresie informacji posiadanych lub zweryfikowanych przez Zarząd Województwa, w szczególności przy ocenie i monitorowaniu projektu finansowanego z programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027.

Pytania:

1. Czy Zarząd posiada aktualną ocenę, czy stan stawu, hałdy, odcieków albo wód podziemnych stwarza zagrożenie dla zdrowia lub życia mieszkańców Świętochłowic i Chorzowa? Proszę podać autora, datę i podstawę tej oceny.

2. Jakie są najnowsze wyniki badań wody w stawie, odcieków i wód podziemnych? Proszę podać daty poboru próbek, laboratoria oraz wartości badanych substancji. Czy kontakt człowieka z wodą stawu jest bezpieczny?

3. Czy Zarząd potwierdza obecność tablic „Nie zbliżać się do lustra wody"? Jeżeli tak, kto, kiedy i na jakiej podstawie je ustawił oraz jak należy rozumieć ten komunikat wobec ogłoszonego sukcesu remediacji?

4. Czy istnieje aktualny model hydrogeologiczny pokazujący kierunki przepływu wód podziemnych i możliwe drogi migracji zanieczyszczeń, w tym w kierunku granicy Chorzowa oraz najbliższej zabudowy mieszkaniowej po obu stronach granicy miast?

5. Czy bariera przeciwfiltracyjna szczelnie otacza całą hałdę i na całej długości dochodzi do warstwy nieprzepuszczalnej? Kiedy i jak ostatnio sprawdzono jej ciągłość oraz szczelność?

6. Czy bariera i stałe odpompowywanie wód zmieniły kierunki ich przepływu? Czy zbadano możliwość przemieszczania się odcieków pod barierą, poza jej obrysem albo w kierunku Chorzowa?

7. Czy po stronie Chorzowa znajdują się piezometry lub inne punkty monitoringu? Proszę podać ich lokalizację, głębokość oraz wyniki badań od 1 stycznia 2023 r.

8. Gdzie trafiają obecnie odcieki z hałdy? Proszę podać ich ilość i skład w latach 2023–2026 oraz wskazać, czy odnotowano niekontrolowane odpływy do gruntu, kanalizacji lub wód powierzchniowych.

9. Jakie zabezpieczenia działają w przypadku awarii pomp, braku prądu, zatrzymania podczyszczalni albo intensywnych opadów? Czy od 2023 r. wystąpiły awarie, przepełnienia lub awaryjne zrzuty?

10. Jakie zagrożenia lub problemy środowiskowe pozostały po remediacji stawu i uzasadniły zawarcie w 2026 r. kolejnej umowy na remediację hałdy oraz dalsze zabezpieczenie przed migracją odcieków?

11. Czy umowa z REMEA Sp. z o.o. z 15 czerwca 2026 r. posługuje się pojęciem „efektu ekologicznego"? Jeżeli tak, proszę wskazać odpowiedni paragraf, wartości początkowe i docelowe, terminy, sposób pomiaru, okres gwarancji oraz konsekwencje nieosiągnięcia efektu. Jeżeli nie, jakie mierzalne rezultaty środowiskowe stanowią podstawę odbioru i rozliczenia umowy?

12. Czy i w których postanowieniach umowy z 7 stycznia 2020 r. zawartej z konsorcjum Menard Polska Sp. z o.o., REMEA Sp. z o.o. i francuską spółką REMEA SASU oraz w dokumentach finansowania NFOŚiGW i WFOŚiGW określono efekt ekologiczny lub inne mierzalne rezultaty? Czy projekt został ostatecznie rozliczony, a osiągnięcie tych rezultatów potwierdzono badaniami?

13. Jak zakończył się spór po oświadczeniach dotyczących odstąpienia od umowy z konsorcjum VIG–Port Service–PPR Complex we wrześniu 2014 r.? Proszę podać wynik rozliczeń, postępowań sądowych lub ugód oraz ostateczne skutki finansowe. Które inne umowy dotyczące Stawu Kalina lub hałdy od 2012 r. zostały zmienione, rozwiązane albo objęte odstąpieniem lub sporem?

14. Czy Zarząd posiada aktualne oceny RDOŚ, WIOŚ lub Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczące ryzyka dla mieszkańców obu miast? Czy Zarząd zainicjuje wspólny monitoring Świętochłowic i Chorzowa oraz publiczne udostępnianie wyników badań co najmniej raz na kwartał?

Dokumenty objęte wnioskiem:

Proszę o udostępnienie — w zakresie, w jakim Zarząd Województwa lub Urząd Marszałkowski posiadały, otrzymały albo zweryfikowały je przy ocenie i monitorowaniu obecnego projektu — następujących dokumentów:

- wyników badań wody w stawie, odcieków, wód podziemnych, gleby i powietrza od 1 stycznia 2023 r.;
- aktualnego modelu hydrogeologicznego oraz mapy bariery, drenażu, studni i piezometrów;

- protokołów kontroli bariery i urządzeń oraz wykazu awarii i awaryjnych zrzutów;
- dokumentu będącego podstawą ustawienia tablic „Nie zbliżać się do lustra wody", jeżeli istnienie takich tablic zostanie potwierdzone;
- umowy z REMEA Sp. z o.o. z 15 czerwca 2026 r. oraz dokumentów określających jej mierzalne rezultaty środowiskowe;
- dokumentów dotyczących osiągnięcia i rozliczenia rezultatów wcześniejszej remediacji;
- aktualnych opinii RDOŚ, WIOŚ i Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczących zagrożeń dla mieszkańców.

Jeżeli Zarząd nie posiada któregoś z wymienionych dokumentów, proszę wskazać jego dysponenta oraz podać, czy dokument był wymagany lub weryfikowany przy ocenie projektu finansowanego z programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027.

Maria Nowak